

ἀπ-ἰπῶω, μέλ. -ώσω, αφαιρώ τον χυμό, ξεξουμίζω, αποχυμώνω, σε Ηρόδ.

Ἄπις, -ιδος, -εως και Ἰων. **-ιος, ὄ, Ι.** ο Ἄπις, ταύρος που λατρευόταν στην Αίγυπτο, σε Ηρόδ. **Π. Ἀπίς** = Ἀπία γῆ, πρβλ. **ἄπιος** Π.

ἀπ-ἰσῶω, μέλ. -ώσω, εξισώνω, καθιστώ κάτι ἴσο με, *τινά τινι*, σε Πλούτ. — Παθ., γίνομαι ἴσος, εξισώνομαι, *τινί*, με κάτι, σε Ηρόδ.

ἀπιστέω, μέλ. -ήσω, παρακ. *ἠπίστηκα* — Παθ. μέλ. *ἀπιστηθήσομαι*, και στη Μέσ. *ἀπιστήσομαι*· εἶμαι ἄπιστος, και συνεπώς, **Ι. 1.** δεν πιστεύω, δεν εμπιστευομαι κάποιον, δυσπιστώ, υποπτεύομαι, με αιτ., σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. — Παθ., δεν γίνομαι πιστευτός, σε Θουκ., Ξεν. **2.** με δοτ. προσ., σε Ηρόδ., Αττ.· *ἀπιστέω τινί τι*, δεν πιστεύω κάποιον σε κάτι, σε Ηρόδ.· *τινί περί τι*, στον ἴδ.· *ἀπόλ.*, εἶμαι δύσπιστος, δεν ἔχω πίστη, στον ἴδ. **3.** με απαρ., αμφιβάλλω ὅτι..., σε Σοφ.· *ἀπιστέω μὴ γενέσθαι τι*, αμφιβάλλω ὅτι θα μπορούσε να εἶναι ἔτσι, σε Θουκ. **Π.** *ἀπειθέω*, παρακούω, απειθαρχώ, *τινί*, σε Ηρόδ., Αττ.· *ἀπόλ.*, εἶμαι ανυπάκουος, αρνούμαι να συμμορφωθῶ, σε Σοφ., Ευρ. **ΙΙΙ.** *τὸ σῶμ' οὐκ ἀπιστήσω χθονί*, δηλ. δεν θα διστάσω να το παραδώσω στη γη, σε Ευρ.

ἀπιστία, Ἰων. **-ίη, ἢ (ἀπιστέω)**· **Ι. 1.** ἔλλειψη πίστης ἢ εμπιστοσύνης, ἢ δυσπιστία, αμφιβολία, υπόνοια, σε Ησίοδ., Ηρόδ. κ.λπ.· *ὑπὸ ἀπιστίας μὴ γενέσθαι τι*, λόγω της δυσπιστίας για το ὅτι εἶχε συμβεῖ κάτι, σε Ηρόδ.· *ἀπιστίαν ἔχειν περί τινος*, αμφιβάλλω, σε Πλάτ. **2.** λέγεται για πράγματα, *ἔς ἀπιστίην ἀπῖκται*, ἔχω γίνεαι αντικείμενο δυσπιστίας, εἶμαι αναξιόπιστος, σε Ηρόδ.· *πολλὰς ἀπιστίας ἔχει*, ἐπιδέχεται πολλές αμφιβολίες, σε Πλάτ.· *εἰς ἀπιστίαν καταπίπτειν*, στον ἴδ. **Π.** ἔλλειψη πίστης, ἀπιστία, σε Σοφ.· *δόλος, προδοσία*, σε Ξεν.

ἄ-πιστος, -ον, Ι. Παθ., αὐτός τον οποίο δεν μπορεί να πιστέψει ἢ να εμπιστευτεῖ κάποιος, και συνεπώς· **1.** λέγεται για τους ανθρώπους και τις πράξεις τους, αναξιόπιστος, ἀνάξιος εμπιστοσύνης, αὐτός που δεν ἔχει πιστότητα, ἀναληθής, σε Ομήρ. Ἰλ. κ.λπ.· *θράσος ἄπιστον*, ἀβάσιμη πεποίθηση, σε Θουκ. **2.** λέγεται για φήμη και ἄλλα παρόμοια, ἀπίστευτος, ἀπίθανος, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· *τὸ ἐλπίδων ἄπιστον*, αὐτό που δεν μπορεί να πιστέψει κάποιος ἔστω και ως ἐλπίδα, ως ὄνειρο, σε Σοφ. **Π.** Ενεργ., αὐτός που δεν πιστεύει ἢ δεν εμπιστεύεται κάποιον ἢ κάτι, δύσπιστος, σκεπτικιστής, φιλύποπτος, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀπιστότερος*, λιγότερο εὐπιστος, σε Ηρόδ.· *ἄπιστος πρὸς Φίλιππον*, δύσπιστος ἐναντι του Φιλίππου, σε Δημ.· *ἄπιστος σαυτῶ*, χωρὶς να πιστεύεις οὔτε τα ἴδια σου τα λόγια, σε Πλάτ.· *τὸ ἄπιστον* = ἀπιστία, σε Θουκ.· στην Κ.Δ. αὐτός που δεν πιστεύει, δύσπιστος, ἀπίστος. **2.** αὐτός που δεν υπακούει, ανυπάκουος, με γεν., σε Αισχύλ. **ΙΙΙ.** ἐπίρρ., *ἀπίστως*, **1.** Παθ., με ὄχι πιστευτό τρόπο, σε Θουκ. **2.** Ενεργ., με δυσπιστία, με φιλυποψία, στον ἴδ.

ἀπιστοσύνη, ἢ, = ἀπιστία, σε Ευρ.

ἀπ-ισχυρίζομαι, Αττ. μέλ. -ιοῦμαι, αποθ., ἐναντιώνομαι με ἐπιμονή, αρνούμαι ευθέως, *πρὸς τινά*, σε Θουκ.

ἀπ-ίσχω = ἀπέχω, κρατῶ σε ἀπόσταση, ἀποσύρω, ἀποκρούω, σε Ομήρ. Οδ.

ἀπίτεον, ρημ. ἐπίθ. του ἄπειμι (εἶμι, Λατ. ἰβο), αὐτό που πρέπει κάποιος να διώξει, σε Ξεν.

ἀπλακέω, ἀπλακία, βλ. **ἀμπλακέω, ἀμπλακία.**

ἀ-πλᾶνής, -ές, Ι. αὐτός που δεν πλανιέται, σταθερός, ἀμετακίνητος, σε Πλάτ.· λέγεται για τους ἀστέρες, σταθεροί, ἀκίνητοι, ἀντίθ. πρὸς το *πλανῆται*, στον ἴδ., σε Ανθ. **Π.** λέγεται για γραμμή, ευθεία, σε Ανθ.

ἀ-πλάνητος, -ον, αὐτός που δεν μπορεί να περιπλανηθεῖ ἢ να παραπλανηθεῖ, να ξεαπατηθεῖ, σε Βάβρ.

ἄ-πλαστος, -ον, αυτός που δεν έχει γίνει αντικείμενο μορφοποίησης, δηλ. αυτός που βρίσκεται στη φυσική του κατάσταση, φυσικός, ανεπηρέαστος, σε Πλούτ.

ἄ-πλᾶτος, Δωρ. και Αττ. αντί Επικ. **ἄ-πλητος, -ον** (πελάζω) αντί ἄ-πέλατος, απρόσιτος, απροσπέλαστος ή τερατώδης, φρικαλέος, σε Ησίοδ., Τραγ.

ἄ-πλεκτος, -ον (πλέκω), αυτός που δεν έχει πλεχθεί, *χαίτη*, σε Ανθ.

ἄ-πλετος, -ον, απεριόριστος, άπειρος, άπέραντος, αναρίθμητος, σε Ηρόδ., Αττ. (πιθ. από √ΠΛΕ, *πίμπλημι*, άπειρος, απροσμέτρητος).

ἄ-πλευστος, -ον (πλέω), αυτός που δεν είναι πλωτός, δεν είναι δυνατόν να τον διαπλεύσει κάποιος, ή αυτός που δεν έχει διαπλευσθεί· *τὸ ἄπλευστον*, το μέρος της θάλασσας που δεν έχει διαπλευθεί ακόμη, σε Ξεν.

ἄ-πληκτος, -ον (πλήσσω), αυτός που δεν έχει δεχθεί χτυπήματα, λέγεται για άλογο που δεν έχει ανάγκη από μαστίγιο ή σπιρούνι, σε Πλάτ.· αυτός που δεν έχει τραυματιστεί ή πληγωθεί, σε Ευρ.

ἄ-πλήρωτος, -ον, ακόρεστος, ανικανοποίητος, σε Λουκ., Ανθ.

ἄπληστία, ή, ακόρεστη επιθυμία, πλεονεξία, λαιμαργία, σε Πλάτ.· *τινός*, κάποιου ή για κάτι κάτι, σε Ευρ., Πλάτ.

ἄ-πληστος, -ον (*πίμπλημι*)· **I. 1.** ακόρεστος, ανικανοποίητος, πλεονέκτης, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** με γεν., *ἄπληστος χρημάτων*, ακόρεστος στα χρήματα, σε Ηρόδ. κ.λπ. **II.** επίρρ., *ἄπλήστως ἔχειν*, είμαι ανικανοποίητος, σε Πλάτ.· *ἄπλήστως διακεῖσθαι ή ἔχειν πρός τι*, σε Ξεν.

ἄπλοια, ποιητ. **ἄπλοΐη, ή** (**ἄπλους**), όταν είναι αδύνατη η πλεύση του πλοίου, η αναγκαστική παραμονή στο λιμάνι, ιδίως λόγω της έντασης των καιρικών φαινομένων, σε Αισχύλ., Θουκ.· *ἴσχον αὐτὸν ἄπλοιαι*, σε Ηρόδ.

ἄπλοΐζομαι, αποθ. (*ἄπλοῦς*), συμπεριφέρομαι με παρρησία ή ειλικρίνεια, *πρὸς τοὺς φίλους*, σε Ξεν.

ἄπλοΐς, -ίδος, ή (**ἄπλόος**), απλός, μονός, λέγεται για χλαΐνη ή μανδύα, σε Όμηρ.

ἄ-πλόκᾶμος, -ον, αυτός που δεν έχει τα μαλλιά του πλεγμένα σε κοτσίδες, σε Ανθ.

Ἄπλο-κῦων, ὁ, σκωπτικό παρωνύμιο ενός Κυνικού φιλοσόφου που φορούσε μονό αντί διπλό χιτώνα, ο ανόητος Κυνικός, σε Πλούτ.

ἄπλόος, -η, -ον, συνηρ. **ἄπλοῦς, -ῆ, -οῦν** (από ἄμα, όπως το Λατ. simplex από simul, αντίθ. προς το *διπλόος*, Λατ. duplex, ο διπλός). **I.** μονός, σε Σοφ., Θουκ. **II.** απλός, φυσικός, άδολος, εύληπτος, ειλικρινής, σε Τραγ., Πλάτ. κ.λπ.· με αρνητική σημασία, *απλοϊκός*, ευήθης, ανόητος, σε Ισοκρ. **III. 1.**

απλός, αντίθ. προς το μεικτός, σε Πλάτ.· *ἄπλη δημοκρατία*, αμιγής, άκρατη δημοκρατία, στον ίδ. **2.** απλός, απολύτως αληθής, στον ίδ. **IV.** επίρρ., *ἄπλῶς*, βλ. αυτ. **V.** Συγκρ. και υπερθ. *ἄπλούστερος, ἄπλούστατος*, στον ίδ.

ἄ-πλοος, -ον, συνηρ. **ἄ-πλους, -ουν** (πλέω)· **I.** Ενεργ., λέγεται για πλοία, αυτός που δεν πλέει, που είναι ακατάλληλος για πλεύση, που δεν είναι σε θέση να ταξιδέψει, σε Θουκ.· συγκρ. *ἄπλωότεραι νῆες*, πλοία λιγότερο κατάλληλα για πλεύση, στον ίδ. **II.** Παθ., λέγεται για τη θάλασσα, η θάλασσα την οποία δεν μπορεί κάποιος να διαπλεύσει, απρόσφορη για ναυσιπλοΐα, σε Δημ.

ἄπλότης, -ητος, ή (**ἄπλόος**)· **I.** απλότητα· σαφήνεια, ειλικρίνεια, σε Ξεν. κ.λπ. **II.** ελευθεριότητα, σε Κ.Δ.

ἄπλοῦς, -ῆ, -οῦν, συνηρ. αντί *ἄπλόος*, βλ. αυτ.

ἄ-πλους, -ουν, συνηρ. αντί *ἄ-πλοος*, βλ. αυτ.

ἄπλούστερος, -τατος, βλ. [ἄπλόος](#) σημ. V.

ἄ-πλοῦτος, -ον, αυτός που δεν έχει πλούτη, σε Σοφ., Πλούτ.

ἄπλώω, μέλ. -ώσω (ἀπλοῦς), καθιστώ κάτι απλό, μονό, ξεδιπλώνω, εκτείνω, τεντώνω, απλώνω, σε Βατραχομ., Ανθ. — Παθ., ἠπλώθη (το ψάρι) κειτόταν τεντωμένο, σε Βάβρ.

ἄ-πλοώτερος, συγκρ. του ἄ-πλοος.

ἄπλῦσία, ἦ, βρομιά, ρυπαρότητα, ακαθαρσία, σε Ανθ.

ἄ-πλῦτος, ον (πλήνω), ἀκάθαρτος, βρόμικος, σε Αριστοφ.

ἄπλῶς, επίρρ. του ἀπλοῦς, Λατ. simpliciter. **I.** μόνον, με έναν και μοναδικό τρόπο, σε Πλάτ. **II. 1.** απλῶς, σαφῶς, ευκρινῶς, ειλικρινῶς, σε Αισχύλ. κ.λπ.

2. απλῶς, εντελῶς, ἀπλῶς ἀδύνατον, σε Θουκ.· οὐδέμια ἀπλῶς, απολύτως καμία, στον ίδ.· ὅσ' ἐστὶν ἀγαθὰ ἀπλῶς, ὅλα ὅσα υπάρχουν ανεξαιρέτως, σε Αριστοφ. **3.** με μια λέξη, με συντομία, συνοπτικά, Λατ. donique, σε Ευρ., Ξεν.

ἀπνευστί, επίρρ. του ἀπνευστος· ἀπνεύστως ἔχειν, κρατῶ την αναπνοή μου, σε Πλάτ.· χωρὶς αναπνοή, χωρὶς ανάσα, σε Δημ.

ἄ-πνευστος, -ον (πνέω), αυτός που δεν αναπνέει, σε Ομήρ. Οδ.

ἄ-πνοος, -ον, σννηρ. ἄ-πνους, -ον (πνέω), αυτός που δεν έχει ανάσα, ξέπνοος, σε Ανθ.

ἀπό, ποιητ. ἀπαί, πρόθ. με γεν.· Λατ. ab, ἀπό.

A. I. για τόπο· **1.** για κίνηση ἀπό τόπο· ἀπό, μακριά ἀπό, σε Όμηρ., κ.λπ.

λέγεται για πολεμιστές που μάχονται ἀπό τα ἄρματα, σε Όμηρ. **2.** για θέση, στάση σε τόπο, μακριά ἀπό, σε ἀπόσταση ἀπό, χώρια ἀπό, ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο, σε Ομήρ. Ιλ.· ἀπ' ὀφθαλμῶν, μακριά ἀπό το οπτικό πεδίο κάποιου, στο ίδ.· ἀπὸθαλάσσης, σε Θουκ. κ.λπ. **3.** λέγεται για το νου ή τα συναισθήματα, ἀπὸ θυμοῦ, μακριά ἀπό, δηλ. αποξενωμένος ἀπό τα συναισθήματα μου, σε Ομήρ.

Ιλ.· οὐκ ἀπὸ τρόπου, ὄχι χωρὶς λόγο, σε Πλάτ.· οὐκ ἀπὸ πράγματος, σε Δημ. **4.** με επιμεριστική σημασία, αἶσ' ἀπὸ ληΐδος, ἕνα μέρος της λείας, ἕνα μερίδιό της, σε Ομήρ. Οδ. **II.** χρησιμοποιείται για χρόνο, ἀπό, μετά, αφού, ἀφότου, ἀπὸ δείπνου, μετά το δείπνο, σε Ομήρ. Ιλ.· ἀπὸ δείπνου γενέσθαι, ἀφότου ολοκληρώθηκε το δείπνο, σε Ηρόδ. κ.λπ.· ἀφ' οὗ (ενν. χρόνου), Λατ. ex quo, στον ίδ. κ.λπ. **III.** για καταγωγή, προέλευση, αἰτία κ.λπ.· **1.** γι' αυτό ἀπό το οποίο προέρχεται ή έχει γεννηθεῖ κάποιος, οὐκ ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης, χωρὶς να έχει φυτρώσει ἀπό βελανιδιά ή ἀπό βράχο, σε Ομήρ. Οδ.· τρίτος ἀπὸ Διός, τρίτος ἀπὸ τη γενιά του Δία, σε Πλάτ.· οἱ ἀπὸ Σπάρτης, οἱ ἄνδρες που κατάγονται ἀπὸ τη Σπάρτη, σε Ηρόδ.· μεταφ. λέγεται για πράγματα, κάλλος ἀπὸ Χαρίτων, η ομορφιά που γεννήθηκε ἀπὸ τις Χάριτες, τέτοια ὅπως εκείνη που αυτές δωρίζουν, σε Ομήρ. Οδ.· γάλα ἀπὸ βοός, σε Αισχύλ.· σε σχέση με τον ιδρυτή μιας Σχολής ή μιας αἵρεσης, οἱ ἀπὸ Πλάτωνος, οἱ μαθητές του Πλάτωνα· οἱ ἀπὸ τῆς Ακαδημίας, ἀπὸ τῆς Στοᾶς, οἱ Ακαδημικοί, οἱ Στωικοί φιλόσοφοι, σε Πλούτ. κ.λπ. **2.** λέγεται για το υλικό ἀπό το οποίο ή δια του οποίου έχει δημιουργηθεῖ κάτι, ἀπὸ ξύλου, σε Ηρόδ.· ἀπὸ μέλιτος, σε Θεόκρ.

3. χρησιμοποιείται για το ὄργανο μέσω του οποίου έχει τελεστεί κάτι, ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο, ἀπὸ (βέλος που εκτοξεύτηκε ἀπὸ) ασημένιο τόξο, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** λέγεται για το πρόσωπο ἀπὸ το οποίο προέρχεται μια ενέργεια, δηλ. ἀπὸ τον δράστη μιας ενέργειας, οὐδὲν μέγα ἔργον ἀπ' αὐτοῦ ἐγένετο, σε Ηρόδ.· ἐπράχθη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲν, σε Θουκ.· κατ' αὐτόν τον τρόπο το ἀπὸ κατέληξε να χρησιμοποιείται ὅπως το ὑπό, υποδηλώνοντας ὁμως μια πιο ἔμμεση ενέργεια.

5. λέγεται για την πηγή ἀπὸ την οποία διατηρεῖται η ζωή ή η δύναμη, ζῆν ἀπὸ ἰχθύων, σε Ηρόδ.· τρέφειν τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῶν νήσων, σε Ξεν. **6.** λέγεται για την αἰτία, το μέσο ή την περίσταση ἀπὸ, δια ή εξαιτίας της οποίας γίνεται κάτι, ἀπὸ δικαιοσύνης, για λόγους δικαιοσύνης, σε Ηρόδ.· ἀπὸ τῶν αὐτῶν

λέγεται για το υλικό ἀπό το οποίο ή δια του οποίου έχει δημιουργηθεῖ κάτι, ἀπὸ ξύλου, σε Ηρόδ.· ἀπὸ μέλιτος, σε Θεόκρ.

3. χρησιμοποιείται για το ὄργανο μέσω του οποίου έχει τελεστεί κάτι, ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο, ἀπὸ (βέλος που εκτοξεύτηκε ἀπὸ) ασημένιο τόξο, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** λέγεται για το πρόσωπο ἀπὸ το οποίο προέρχεται μια ενέργεια, δηλ. ἀπὸ τον δράστη μιας ενέργειας, οὐδὲν μέγα ἔργον ἀπ' αὐτοῦ ἐγένετο, σε Ηρόδ.· ἐπράχθη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲν, σε Θουκ.· κατ' αὐτόν τον τρόπο το ἀπὸ κατέληξε να χρησιμοποιείται ὅπως το ὑπό, υποδηλώνοντας ὁμως μια πιο ἔμμεση ενέργεια.

5. λέγεται για την πηγή ἀπὸ την οποία διατηρεῖται η ζωή ή η δύναμη, ζῆν ἀπὸ ἰχθύων, σε Ηρόδ.· τρέφειν τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῶν νήσων, σε Ξεν. **6.** λέγεται για την αἰτία, το μέσο ή την περίσταση ἀπὸ, δια ή εξαιτίας της οποίας γίνεται κάτι, ἀπὸ δικαιοσύνης, για λόγους δικαιοσύνης, σε Ηρόδ.· ἀπὸ τῶν αὐτῶν

λέγεται για το υλικό ἀπό το οποίο ή δια του οποίου έχει δημιουργηθεῖ κάτι, ἀπὸ ξύλου, σε Ηρόδ.· ἀπὸ μέλιτος, σε Θεόκρ.

3. χρησιμοποιείται για το ὄργανο μέσω του οποίου έχει τελεστεί κάτι, ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο, ἀπὸ (βέλος που εκτοξεύτηκε ἀπὸ) ασημένιο τόξο, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** λέγεται για το πρόσωπο ἀπὸ το οποίο προέρχεται μια ενέργεια, δηλ. ἀπὸ τον δράστη μιας ενέργειας, οὐδὲν μέγα ἔργον ἀπ' αὐτοῦ ἐγένετο, σε Ηρόδ.· ἐπράχθη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲν, σε Θουκ.· κατ' αὐτόν τον τρόπο το ἀπὸ κατέληξε να χρησιμοποιείται ὅπως το ὑπό, υποδηλώνοντας ὁμως μια πιο ἔμμεση ενέργεια.

5. λέγεται για την πηγή ἀπὸ την οποία διατηρεῖται η ζωή ή η δύναμη, ζῆν ἀπὸ ἰχθύων, σε Ηρόδ.· τρέφειν τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῶν νήσων, σε Ξεν. **6.** λέγεται για την αἰτία, το μέσο ή την περίσταση ἀπὸ, δια ή εξαιτίας της οποίας γίνεται κάτι, ἀπὸ δικαιοσύνης, για λόγους δικαιοσύνης, σε Ηρόδ.· ἀπὸ τῶν αὐτῶν

λέγεται για το υλικό ἀπό το οποίο ή δια του οποίου έχει δημιουργηθεῖ κάτι, ἀπὸ ξύλου, σε Ηρόδ.· ἀπὸ μέλιτος, σε Θεόκρ.

3. χρησιμοποιείται για το ὄργανο μέσω του οποίου έχει τελεστεί κάτι, ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο, ἀπὸ (βέλος που εκτοξεύτηκε ἀπὸ) ασημένιο τόξο, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** λέγεται για το πρόσωπο ἀπὸ το οποίο προέρχεται μια ενέργεια, δηλ. ἀπὸ τον δράστη μιας ενέργειας, οὐδὲν μέγα ἔργον ἀπ' αὐτοῦ ἐγένετο, σε Ηρόδ.· ἐπράχθη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲν, σε Θουκ.· κατ' αὐτόν τον τρόπο το ἀπὸ κατέληξε να χρησιμοποιείται ὅπως το ὑπό, υποδηλώνοντας ὁμως μια πιο ἔμμεση ενέργεια.

5. λέγεται για την πηγή ἀπὸ την οποία διατηρεῖται η ζωή ή η δύναμη, ζῆν ἀπὸ ἰχθύων, σε Ηρόδ.· τρέφειν τὸ ναυτικὸν ἀπὸ τῶν νήσων, σε Ξεν. **6.** λέγεται για την αἰτία, το μέσο ή την περίσταση ἀπὸ, δια ή εξαιτίας της οποίας γίνεται κάτι, ἀπὸ δικαιοσύνης, για λόγους δικαιοσύνης, σε Ηρόδ.· ἀπὸ τῶν αὐτῶν

λέγεται για το υλικό ἀπό το οποίο ή δια του οποίου έχει δημιουργηθεῖ κάτι, ἀπὸ ξύλου, σε Ηρόδ.· ἀπὸ μέλιτος, σε Θεόκρ.

3. χρησιμοποιείται για το ὄργανο μέσω του οποίου έχει τελεστεί κάτι, ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο, ἀπὸ (βέλος που εκτοξεύτηκε ἀπὸ) ασημένιο τόξο, σε Ομήρ. Ιλ. **4.** λέγεται για το πρόσωπο ἀπὸ το οποίο προέρχεται μια ενέργεια, δηλ. ἀπὸ τον δράστη μιας ενέργειας, οὐδὲν μέγα ἔργον ἀπ' αὐτοῦ ἐγένετο, σε Ηρόδ.· ἐπράχθη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲν, σε Θουκ.· κατ' αὐτόν τον τρόπο το ἀπὸ κατέληξε να χρησιμοποιείται ὅπως το ὑπό, υποδηλώνοντας ὁμως μια πιο ἔμμεση ενέργεια.

λημμάτων, παρακινήμενος από, αποσκοπώντας στα ίδια οφέλη, σε Δημ.· εξού, λαμβάνω αρκετές επιρρηματικές χρήσεις, *ἀπό σπουδῆς*, με ζήλο, με προθυμία, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἀπό τοῦ ἴσου*, *ἀπό τῆς ἴσης* ἢ *ἀπ' ἴσης*, εξίσου, σε Θουκ. κ.λπ.· *ἀπό γλώσσης*, προφορικά, σε Ηρόδ.· *ἀφ' ἑαυτοῦ*, από τον εαυτό μου ἢ με τις προσωπικές μου δυνάμεις, σε Θουκ. **B.** Ως επίρρ., μακριά, σε Όμηρ., Ηρόδ. **Γ.** ΣΤΑ ΣΥΝΘ. δηλώνει: **1.** χωρισμό ἢ απομάκρυνση από, χωριστά, χώρια, όπως στο *ἀποτέμνω*· μακριά από, όπως στο *ἀποβαίνω*. **2.** τελείωση, ολοκλήρωση, όπως στο *ἀπεργάζομαι*. **3.** παύση από, λήξη, όπως στα *ἀπαλγέω*, *ἀπολοφύρομαι*. **4.** επιστροφή, όπως στα *ἀποδίδωμι*, *ἀπολαμβάνω*· επίσης, πλήρης απολαβή ἢ απόδοση ενός πράγματος στον ιδιοκτήτη του, όπως *ἀπέχω*. **5.** χλευασμό ἢ λοιδορία, όπως στο *ἀποκαλέω*. **6.** σχεδόν = *στερητικό*· μερικές φορές με ρήματα, όπως *ἀπανδάω*, *ἀπαγορεύω*· με επίθετα, όπως *ἀποχρήματος*, *ἀπόσιτος*. **Δ.** ἄπο, με αναστροφή αντί *ἀπό*, όταν το συντασσόμενο με την πρόθεση ὄνομα προηγείται και η πρόθεση έπεται, όπως *ὀμμάτων ἄπο*, σε Σοφ.

ἀπο-αίνυμαι, Επικ. αντί *ἀπαίνυμαι*.

ἀπο-αιρέομαι, Επικ. αντί *ἀφαιρέομαι*.

ἀπό-βα, = *ἀπο-βῆθι*, προστ. αορ. β' του *ἀποβαίνω*.

ἀπο-βάθρα, Ιων. **-βάθρη**, ἦ, σκάλα που χρησιμεύει στην αποβίβαση των επιβατών από το πλοίο, δίοδος στις δύο πλευρές κάτω από το κατάστρωμα του πλοίου, σε Ηρόδ., Θουκ.

ἀπο-βαίνω, μέλ. *-βήσομαι*, γ' ενικ. Επικ. αορ. α' *-εβήσετο*· αορ. β' *ἀπ-έβην*, παρακ. *ἀπο-βέβηκα*·

A. I. 1. εξέρχομαι από κάποιο μέρος, κατέρχομαι ἢ αποβιβάζομαι από πλοίο, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ἀπόλ.*, αποβιβάζομαι, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.· *αφιππεύω* από ἄρμα, *ἵππων ἢ ἐξ ἵππων*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** ατέρχομαι, αποχωρώ, αναχωρώ, στο *ιδ.*, Αττ.· με γεν., *ἀποβαίνω πεδίων*, σε Ευρ.· λέγεται για ελπίδες, διαψεύδομαι, εκμηδενίζομαι, στον *ιδ.* **II. 1.** λέγεται για γεγονότα ἢ συμβάντα, απορρέω, προκύπτω, καταλήγω, *τὰ ἔμελλε ἀποβῆσεσθαι ἀπὸ τῆς μάχης*, σε Ηρόδ.· *τὸ ἀποβαῖνον*, με κράση *τάποβαῖνον*, το αποτέλεσμα, το γεγονός· και *τὰ ἀποβαίνοντα*, *τὰ ἀποβάντα*, αποτελέσματα, επακόλουθα, συνέπειες, στον *ιδ.*, Θουκ.· *τὰ ἀποβησόμενα*, πιθανά αποτελέσματα, σε Θουκ. **2.** καταλήγω, εκβαίνω, *παρὰ δόξαν*, σε Ηρόδ.· *τοιόνδε*, σε Ευρ.· *ὡς προσεδέχετο*, σε Θουκ.· *ἀπόλ.*, έχω ευτυχή έκβαση, επιτυγχάνω, στον *ιδ.* **3.** λέγεται για πρόσωπα, καταλήγω όντας, αποδεικνύομαι, *ἀποβαίνουσι κοινοί*, αποδεικνύονται αδέκαστοι, αμερόληπτοι, στον *ιδ.*· ομοίως, *ἐς ἀλαθινὸν ἄνδρ' ἀποβαίνει*, σε Θεόκρ.· *ἀπέβη ἐς μοναρχίην*, η πολιτειακή κατάσταση κατέληξε σε μοναρχία, σε Ηρόδ. **B. Μτβ.** στον αορ. α' *ἀπέβησα*, ανάγκασα κάποιον να αφιππεύσει, να αποβιβαστεί από το πλοίο, να επιβιβαστεί στην ξηρά (με αυτή τη σημασία ως ενεστ. λειτουργεί το *ἀποβιβάζω*), *ἀπέβησα στρατιήν*, σε Ηρόδ.

ἀπο-βάλλω, μέλ. *-βαλῶ*, **1.** ρίχνω, πετώ από πάνω μου, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., ρίχνω από, απορρίπτω, πετώ από, *ἀποβάλλω ὀμμάτων ὕπνον*, σε Ευρ. **2.** ρίχνω, πετώ, παρατώ, αφήνω, εγκαταλείπω, *τὴν ἀσπίδα*, σε Αριστοφ.· *τὸν ἄνδρα ἀποβάλλω*, τον παρατώ, τον απορρίπτω, σε Ευρ. — Μέσ., πετώ, ξεφορτώνομαι, απορρίπτω, σε Θεόκρ. **3.** χάνω, *τὰ πατρῶα*, *τὸν στρατόν*, σε Ηρόδ.· *τὴν οὐσίαν*, σε Αριστοφ.· *πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν*, σε Θουκ.

ἀπο-βάπτω, μέλ. *-ψω*, βυθίζω κάτι αρκετά ἢ εντελώς στο νερό ἢ σε άλλο υγρό, *έωυτόν*, σε Ηρόδ.· *τι εἶς τι*, στον *ιδ.*

ἀπο-βάς, μτχ. αορ. β' του *ἀποβαίνω*.

ἀπόβᾶσις, -εως, ἡ (ἀποβαίνω)· **I. 1.** αποβίβαση, έξοδος από το πλοίο στη στεριά, *ἀπό τῶν νεῶν*, σε Θουκ.· *ἡ ναυτική ἐπ' ἄλλους ἀπόβασις*, αποβίβαση των δυνάμεων του ναυτικού εναντίον του εχθρού, στον ίδ.· *ἀπόλ.*, *ποιεῖσθαι ἀπόβασιν*, αποβιβάζομαι από το πλοίο, προσεδαφίζομαι, στον ίδ. **2.**

προσεδάφιση, τόπος προσεδάφισης· *οὐκ ἔχει ἀπόβασιν*, δεν είναι δυνατόν να γίνει αποβίβαση, ἢ δεν υπάρχει κατάλληλο σημεῖο προσεδάφισης, στον ίδ.· *πληθ.*, στον ίδ. **II.** οδός διαφυγῆς ἢ διέξοδος, δραπέτευση, σε Πλούτ.

ἀποβάτης[ᾱ], -ου, ὁ (ἀποβαίνω), αυτός που ἴππευε πολλά ἄλογα πηδώντας ἐπιδέξια από το ένα ἄρμα στο ἄλλο κατά τη διάρκεια ἱππικού αγωνίσματος, Λατ. *desultor*, σε Πλούτ.

ἀπο-βιάζομαι, μέλ. -*ἄσομαι*, αποθ., **I.** απωθώ βιαία, εξαναγκάζω σε οπισθοχώρηση — Παθ., απωθούμαι βιαία, εξαναγκάζομαι σε οπισθοχώρηση, σε Ξεν. **II.** *ἀπόλ.*, μεταχειρίζομαι βία, στον ίδ.

ἀπο-βιβάζω, μβ. του *ἀποβαίνω*, εξάγω, εξαναγκάζω σε αποβίβαση, ιδίως από πλοίο, κατεβάζω από το πλοίο, προσεδαφίζω, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ. — Μέσ., *ἀποβιβάσασθαι τινας*, τους αναγκάζω να αποβιβαστούν στην ξηρά, στην ακτή, σε Ηρόδ.

ἀπο-βλάπτω, μέλ. -*ψω*, καταστρέφω ολοσχερώς — Παθ., *ἀποβλαφθῆναι φίλου*, αποστερούμαι έναν φίλο, σε Σοφ.

ἀπο-βλαστάνω, αόρ. β' -*έβλαστον*, βλασταίνω, φυτρώνω, εκπηγάζω από, με γεν., σε Σοφ.

ἀπο-βλάστημα, -ατος, τό, βλαστός, βλαστάρι, κλαδάκι, σε Πλάτ.

ἀπόβλεπτος, -ον, αυτός που θαυμάζεται από όλους, περίβλεπτος, περίοπτος, θαυμαζόμενος, σε Ευρ.

ἀπο-βλέπω, μέλ. -*βλέψομαι*· **1.** στρέφω το βλέμμα μου από κάθε τι ἄλλο και το προσηλώνω σ' ένα συγκεκριμένο αντικείμενο, ενατενίζω, κοιτάζω με θαυμασμό ἢ απορία, *ἔς τινα ἢ τι*, σε Ηρόδ., Ευρ.· *πρός τινα ἢ τι*, σε Ηρόδ., Πλάτ. **2.** κοιτάζω με προσοχή, λαμβάνω υπ' ὄψιν ἢ αποσκοπώ, *ἔς τι*, σε Ευρ. κ.λπ.· *πρός τι*, σε Πλάτ. **3.** κοιτάζω κάτι με αγάπη ἢ θαυμασμό, Λατ.

observare, suspicere, με αιτ., σε Σοφ.· με πρόθ. *ἔς ἢ πρόσ τινα*, σε Ευρ., Ξεν.

ἀποβλητέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του *ἀποβάλλω*, αυτός τον οποίο πρέπει κάποιος να απορρίψει, να πετάξει, σε Πλάτ.

ἀπόβλητος, -ον, ρημ. επίθ. του *ἀποβάλλω*, αυτός που αξίζει να απορριφθεῖ ως ἄχρηστος, ως ἀνάξιος, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀπο-βλίττω, μέλ. -*βλίσω [ῖ]*, αποκόπτω την κηρήθρα από την κυψέλη· εξού, κλέβω, υφαρπάζω, σε Αριστοφ.

ἀπο-βλύζω, μέλ. -*σω*, αναβλύζω, εκρέω, με γεν. διαιρ. *ἀποβλύζω οἴνου*, εκρέω μια ποσότητα κρασιού, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀποβολή, -ῆς, ἡ (ἀποβάλλω)· **1.** ἀπόρριψη, πέταμα, σε Πλάτ. **2.** χάσιμο, ἀπώλεια, Λατ. *jactura*, στον ίδ.

ἀποβολιμαῖος, -ον (ἀποβάλλω), κατάλληλος να απορρίψει, να πετάξει κάτι, με γεν., σε Αριστοφ.

ἀπο-βόσκομαι, αποθ., τρώγω, τρέφομαι από, *καρπόν*, σε Αριστοφ.

ἀπο-βουκολέω, μέλ. -*ῆσω*, αφήνω ἔρμαιο το κοπάδι ἢ το παροδηγώ, το καθοδηγώ λάθος, το παραπλανώ· αμελώ, χάνω (ὅπως ο κακός βοσκός χάνει τα πρόβατά του)· *εἰ τῆ θυγατρὶ τὸν παῖδα ἀποβουκολήσαιμι*, εἴν επρόκειτο να γίνω αἰτίος να παραπλανηθεῖ ο γιος της κόρης μου, σε Ξεν. — Παθ., χάνω το δρόμο μου, παροδηγούμαι, σε Λουκ.

ἀπο-βρίζω, μέλ. -*ζω*, αποκοιμέμαι, πέφτω σε βαθύ ύπνο, σε Ομήρ. Οδ.

ἀπο-βροχίζω, μέλ. -*ίσω (βρόχος)*, απαγχονίζω, στραγγαλίζω, σε Ανθ.

ἀπο-βώμιος, -ον (βωμός), αυτός που βρίσκεται μακριά από το βωμό, ασεβής, άθεος, σε Ευρ.

ἀπό-γαιος ή -γεις, -ον (γῆ), αυτός που προέρχεται από την ξηρά· *ἀπόγειον ή ἀπόγαιον, τό, χοντρό σκοινί, παλαμάρι, μέσω του οποίου το πλοίο προσδένεται στην ξηρά, σε Λουκ.*

ἀπο-γείσσω, μέλ. *-ώσω*, κάνω κάτι να προεξέχει όπως το γείσο (*γεῖσον*)· *ὄφρῦσι ἀπογείσσω τὰ ὑπὲρ τῶν ὀμμάτων*, σε Ξεν.

ἀπο-γεύω, μέλ. *-σω*, δίνω μια μικρή ποσότητα φαγητού ή ποτού σε κάποιον, ίσα ίσα για να το γευτεί, με γεν., σε Ανθ. — Μέσ., γεύομαι κάτι, δοκιμάζω τη γεύση του, με γεν., σε Πλάτ., Ξεν.

ἀπο-γεφῦρόω, μέλ. *-ώσω*, συσσωρεύω χώμα, περιβάλλω μια περιοχή με τη δημιουργία αναχωμάτων προκειμένου να εμποδίσω την εισροή υδάτων, *τήν Μέμφιν*, σε Ηρόδ.

ἀπο-γηράσκω, μέλ. *-γηράσσομαι [ᾱ]*, γερνώ, σε Θέογν.

ἀπο-γίγνομαι, Ιων. και μεταγεν. Αττ. **-γίνομαι**· μέλ. *-γενήσομαι*· **I.** απέχω από, δεν συμμετέχω σε κάτι, με γεν., σε Ηρόδ., Θουκ. **II. 1.** απόλ., απομακρύνομαι, αντίθ. προς το *προσγίγνομαι*, σε Θουκ.· γενικά, βρίσκομαι μακριά, απουσιάζω, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** λέγεται για το θάνατο, *ἀπογίγνομαι ἐκτῶν οἰκίων*, αναχωρώ από τους δικούς μου, πεθαίνω, σε Ηρόδ.· *ἀπογενέσθαι μόνον*, είμαι νεκρός· *οἱ ἀπογενόμενοι*, οι νεκροί, σε Θουκ.· *ὁ ὕστατον αἰεὶ ἀπογίγνεται*, αυτός που πέθανε τελευταίος, σε Ηρόδ.· *ὁ ἀπογινόμενος*, αυτός που πεθαίνει, που ψυχορραγεί, στον ίδ., Θουκ. **3.** χάνομαι, αποχωρῶ· *ἀπεγίγνετο οὐδὲν τοῦ στρατοῦ*, σε Θουκ.

ἀπο-γινώσκω, Ιων. και μεταγεν. Αττ. **-γινώσκω**, μέλ. *-γνώσομαι*· **I.** εγκαταλείπω μια γνώμη, παραιτούμαι από το σχέδιο ή την πρόθεση να κάνω κάτι, *ἀπογινώσκω τὸ μάχεσθαι*, σε Ξεν.· *ἀπογινώσκω μὴ βοηθεῖν*, αποφασίζω να μη βοηθήσω, σε Δημ. **II. 1.** με γεν. πράγμ., απελπίζομαι για κάτι, με γεν., σε Λυσ.· απόλ., περιέρχομαι σε απόγνωση, σε Δημ. **2.** με αιτ., εγκαταλείπω κάτι θεωρώντάς το απέλπιδα προσπάθεια, στον ίδ. — Παθ., είμαι απεγνωσμένος, απελπισμένος, σε Δημ. **III.** ως νομικός όρος, αρνούμαι να αποδεχθῶ μια κατηγορία, την απορρίπτω, δηλώνω αθώος, στον ίδ.· *ἀπογίγνομαι τινος* (ενν. *δίκη*ν ή *γραφὴ*ν), απορρίπτω την καταγγελία που ήλθε ενώπιον του δικαστηρίου κάποιου, δηλ. τον απαλλάσσω αντίθ. προς το *καταγινώσκειν τινός*, στον ίδ.· επίσης, *ἀπογινώσκω τινά* (ενν. *τῆς δίκης ή γραφῆς*), απαλλάσσω κάποιον από μια κατηγορία, τον αθώνω, στον ίδ.

ἀπόγονιᾶ, ή, απόγνωση, απελπισία για κάτι, με γεν., σε Θουκ.

ἀπόγονος, -ον (ἀπογίγνομαι), αυτός που γεννήθηκε ή κατάγεται από, απόγονος, Λατ. *origundus*, σε Ηρόδ.· στον πληθ., οι απόγονοι, στον ίδ., Θουκ.· *σαὶ ἀπόγονοι*, οι απόγονοί σου, η φύτρα σου, σε Σοφ.

ἀπογραφή, ή, I. καταγραφή, κατάλογος των γαιών, κτηματολόγιο ή κατάλογος ατομικής περιουσίας, σε Πλάτ. κ.λπ.· καταγραφή των προσώπων που υπόκεινται σε φορολόγηση, Λατ. *census*, σε Κ.Δ. **II.** ως Αττ. νομικός όρος, το αντίγραφο επίσημης διακήρυξης ενώπιον των αρχών (*γραφὴ*), κατάθεση, στους Ρήτ.

ἀπο-γράφω[ᾱ], μέλ. *-ψω*· **I. 1.** καταγράφω, αντιγράφω, καταγράφω σε κατάλογο, καταχωρῶ, σε Ηρόδ., Πλάτ. — Μέσ., αναθέτω την καταγραφή ονομάτων σε κάποιον, ή κρατῶ καταγεγραμμένο αρχείο για προσωπική χρήση, σε Ξεν. **2.** Μέσ. επίσης, δίνω το όνομά μου προς καταγραφή, εγγράφομαι σε κατάλογο, σε Ξεν. **II. 1.** ως Αττ. νομικός όρος, **1.** *ἀπογράφειν τινά*, καταγράφω το όνομα κάποιου για να του προσάψω κατηγορία ενώπιον

του δικαστηρίου, παραδίδω αντίγραφο της εναντίον του κατηγορίας, δίνω πληροφορίες εναντίον του, τον μηνύω, στον ίδ. **2.** παραδίδω κατάλογο στον οποίο είναι καταγεγραμμένη περιουσία για την οποία υπάρχει ισχυρισμός ότι ανήκει στο δημόσιο αλλά κατακρατείται από ιδιώτη, στους Ρήτ.· επίσης, *ἀπέγραψεν ταῦτα ἔχοντα αὐτόν*, αναγνώρισε εγγράφως ότι είχε στην κατοχή του αυτή την περιουσία, σε Δημ.

ἀπο-γυιῶω, μέλ. -*ώσω*, στερώ από κάποιον τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί τα μέλη του εξασθενώντας τα, κάνω κάποιον κουτσό· *μὴ μ' ἀπογυιῶσῃς*, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀπο-γυμνάζω, μέλ. -*άσω*, υποβάλλω σε σκληρή εξάσκηση, καταπονώ, σε Αισχύλ.

ἀπο-γυμνώω, μέλ. -*ώσω*, γυμνώνω τελείως κάποιον από τα όπλα του, τον αφοπλίζω — Παθ., είμαι αφοπλισμένος, γυμνωμένος από τον οπλισμό μου, σε Ομήρ. Οδ. — Μέσ., ξεγυμνώνομαι, γυμνώνω εντελώς τον εαυτό μου, σε Ξεν.

ἀποδάκνω, μέλ. -*δήξομαι*, **1.** αποκόπτω με τα δόντια ένα τμήμα από κάτι, με γεν. — Παθ., *μῆλα ἀποδεδηγμένα*, μήλα που τους έχουν αποκοπεί κομμάτια με τα δόντια, δαγκωμένα μήλα, σε Λουκ. **2.** απόλ., δαγκώνω με δύναμη, καταδαγκώνω, σε Ξεν.

ἀπο-δακρῶ[ῶ], μέλ. -*σω*· **1.** λύνομαι στο κλάμα για κάτι, θρηνώ γοερά για, τινά, σε Πλάτ.· **2.** *ἀποδακρῶ γνώμην*, έκλαψα παρά τη γνώμη μου, δηλ. χωρίς να το θέλω, σε Αριστοφ.

ἀπο-δαρθάνω, αόρ. β' -*έδαρθον*, κοιμάμαι λίγο, παίρνω έναν υπνάκο, σε Πλούτ.

ἀποδάσμιος, -ον, αυτός που έχει αποχωριστεί από τους υπολοίπους, σε Ηρόδ.

ἀποδασμός, ό, μερίδα, το μέρος ενός όλου, σε Θουκ.

ἀπο-δατέομαι, μέλ. -*δάσομαι*, Επικ. -*δάσσομαι*· **I.** μοιράζω σε άλλους, διαμοιράζω, *τί τινι*, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** χωρίζω ένα μέρος από το σύνολο, ξεχωρίζω, σε Ηρόδ.

ἀποδέδεγμαί, I. παρακ. του *ἀποδέχομαι*. **II.** Ιων. αντί *ἀποδέδειγμαί*, Παθ. παρακ. του *ἀποδείκνυμι*.

ἀπο-δεής, ές (δέω), αυτός που έχει πολλές ελλείψεις, που δεν είναι πλήρης· μη πλήρως επανδρωμένος, σε Πλούτ.

ἀπο-δειδίσσομαι, γ' ενικ. Επικ. παρατ. -*δειδίσσετο*, αποθ., προξενώ φόβο, σε Ομήρ. Ιλ.

ἀπο-δείκνυμι και -ύω· μέλ. -*δείξω*, Ιων. -*δέξω* — Παθ., παρακ. -*δέδεγμαί*, Ιων. -*δέδεγμαί*·

A. δείχνω κάτι συγκεκριμένο ξεχωρίζοντάς το από άλλα αντικείμενα, και συνεπώς, **I. 1.** δείχνω, επιδεικνύω, φανερώνω, γνωστοποιώ, με πράξεις ή λόγια, *τί τινι*, σε Ηρόδ.· *τι*, σε Αισχύλ. **2.** παρουσιάζω, επιδεικνύω, εμφανίζω, Λατ. *praestare*, *μαρτύρια τούτων*, σε Ηρόδ.· *παίδας*, σε Σοφ.· *ύγία τινά έόντα ἀποδείκνυμι*, τον παρουσιάζω σώο και υγιή, σε Ηρόδ. **3.** υπολογίζω ή επιδίδω υπολογισμούς, *λόγον*, στον ίδ., Θουκ. **4.** δημοσιεύω, κοινοποιώ νόμο, Λατ. *promulgare*, σε Ξεν. **5.** ορίζω, παρέχω, αφιερώνω τέμενος, *βωμόν ἀποδείκνυμι τινι*, σε Ηρόδ. — Παθ., *χώρος ἀποδεδεγμένος*, προσδιορισμένος χώρος, στον ίδ. **6.** καταδεικνύω μέσω συλλογισμού, αποδεικνύω, αναδεικνύω, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.· *ἀποδεικνύω τινά οὐδέν λέγοντα*, καθιστώ φανερό ότι αυτός δεν λέει τίποτε, σε Ηρόδ. **II. 1.** διορίζω, καθιστώ, ονομάζω, ανακηρύσσω, αναδεικνύω, *ἀποδεικνύω τινά βασιλέα*, στον ίδ., Ξεν. **2.** καθιστώ, κάνω κάποιον να αποκτήσει μια ιδιότητα· *ἀποδεικνύω τινά μοχθηρόν*, τον κάνω μοχθηρό, σε Αριστοφ.· *ἀποδεικνύω τινά κράτιστον*, σε

Ξεν. **3.** αναπαριστώ ως, *ἀποδεικνύω παῖδα*, σε Ηρόδ. — Παθ., *οὐκ ἐν τοῖσι θεοῖσι ἀποδεδέχεται* (Ιων. γ' πληθ. παρακ.), δεν έχουν θεωρηθεί άξιοι να συμπεριληφθούν στη χορεία των θεών, δεν έχουν γίνει αποδεκτοί ως θεοί, στον ίδ.**B.** Μέσ., **1.** επιδεικνύω, φέρνω στο φως, φανερώνω κάτι προσωπικό μου· *ἀποδέξασθαι τὴν γνώμην*, φανερώνω τη γνώμη μου, σε Ηρόδ.· *μνημόσυνα ἀποδεικνύω*, επιδεικνύω μεγάλα οικοδομήματα, μνημεία που έχουν ανεγερθεί με τη φροντίδα μου, στον ίδ. **2.** ακριβώς όπως το Ενεργ., *ἀποδεικνύω ὅτι...*, φανερώνω ότι..., σε Ξεν.

ἀποδεικτέον, ρημ. επίθ. του *ἀποδεικνύω*· **1.** αυτό που πρέπει κάποιος να αποδείξει. **2.** με διπλή αιτ., αυτό που πρέπει να κάνει κάποιον να γίνει τέτοιος ή τέτοιος, σε Λουκ.

ἀποδειλιᾶσις, -εως, ἡ, μεγάλη δειλία, υπερβολικός φόβος, σε Πλούτ.

ἀποδειλιᾶτέον, ρημ. επίθ. του *ἀποδειλιάω*, αυτό που πρέπει κάποιος να φοβάται, σε Πλάτ.

ἀπο-δειλιάω, μέλ. -άσω [ᾶ], δειλιάζω, επιδεικνύω φόβο για κάποιον κίνδυνο ή για την κοπιαστική εργασία, σε Ξεν., Πλάτ.

ἀπόδειξις, Ιων. -δεξις, -εως, ἡ (**ἀποδείκνυμι**)· **I. 1.** αποκάλυψη, φανέρωση, σε Ευρ. **2.** δημοσιοποίηση, έκθεση, διήγηση, κοινοποίηση, δημοσίευση, σε Ηρόδ., Θουκ. **3.** κατάδειξη, αποδεικτικός συλλογισμός, απόδειξη· πληθ., αποδείξεις, επιχειρήματα που χρησιμοποιεί κάποιος για να αποδείξει κάτι, τινος, σε Δημ. **II.** (από τον Μέσ. τύπο), *ἀπόδειξις ἔργων μεγάλων*, επίδειξη, επίτευξη σημαντικών έργων, σε Ηρόδ.

ἀπο-δειπνίδιος, -ον (δειπνον), αυτός που ανήκει ή προέρχεται, περισεύει από το δείπνο, σε Ανθ.

ἀπο-δειροτομέω, μέλ. -ήσω, σφαγιάζω αποκόπτοντας το κεφάλι ή το λαιμό κάποιου, σε Όμηρ.

ἀπο-δείρω, Ιων. αντί *ἀπο-δέρω*.

ἀποδεκάτῳ, μέλ. -ώσω, λαμβάνω το ένα δέκατο από ένα πράγμα, πληρώνω τη δεκάτη (φόρος), πάντα, σε Κ.Δ.· *ἀποδεκατῳ τινά*, λαμβάνω τη δεκάτη από κάποιον, στο ίδ.

ἀπο-δέκομαι, Ιων. αντί *ἀπο-δέχομαι*.

ἀποδεκτέον, ρημ. επίθ. του *ἀποδέχομαι*· **1.** αυτό που πρέπει κάποιος να παραλαμβάνει από άλλους, τι, σε Ξεν. **2.** αυτό που πρέπει κάποιος να αποδεχθεί, να εγκρίνει, να παραδεχθεί, τι, σε Πλάτ.· με γεν. προσ. και μτχ., *ἀποδεκτέον τινός λέγοντος*, στον ίδ.

ἀποδεκτήρ, -ῆρος, ὁ (ἀπο-δέχομαι), παραλήπτης, σε Ξεν.

ἀποδέκτης, -ου, ὁ, Παραλήπτης, ένα από τους άρχοντες στην Αθήνα, που πλήρωνε τους δικαστές, σε Δημ.

ἀποδεκτός, -όν (ἀπο-δέχομαι), αυτός τον οποίο μπορεί να παραδεχθεί κάποιος, ο παραδεκτός, σε Κ.Δ.

ἀπο-δενδρόμαι (δένδρον), Παθ., μεταβάλλομαι σε δέντρο, σε Λουκ.

ἀπο-δέξασθαι, I. απαρ. αορ. α' του *ἀποδέχομαι*. **II.** Ιων. αντί *ἀποδείξασθαι*, αορ. α' του *ἀποδείκνυμι*.

ἀπόδειξις, -εως, ἡ, Ιων. αντί *ἀπόδειξις*.

ἀπόδερμα, -ατος, τό (ἀποδέρω), δέρμα που έχει αφαιρεθεί με εκδορά, τομάρι, σε Ηρόδ.

ἀπο-δέρω, Ιων. -δείρω, μέλ. -δερῶ, **I.** αφαιρώ εντελώς το δέρμα, γδέρνω, τὸν βοῦν, σε Ηρόδ.· *ἀποδέρω τὴν κεφαλὴν*, γδέρνω το κρανίο, στον ίδ. — Παθ., *πρόβατα ἀποδαρέντα*, σε Ξεν. **II.** *ἀποδέρω τὴν δορὴν*, αφαιρώ το δέρμα, γδέρνω, σε Ηρόδ.

ἀπό-δεσμος, ό, I. στηθόδεσμος, ζώνη, σε Λουκ. **II.** δεσμίδα, δέμα, κομπόδεμα, σε Πλούτ.

ἀποδεχθείς, Ιων. αντὶ ἀποδειχθείς.

ἀπο-δέχομαι, Ιων. **-δέκομαι**, μέλ. *-δέζομαι*, αόρ. α΄ *-εδεζάμην*, παρακ. *-δέδεγμαι*· **I. 1.** δέχομαι από κάποιον, παραδέχομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Αττ. **2.**

αποδέχομαι τις αντιλήψεις κάποιου και γίνομαι μαθητής του, είμαι οπαδός κάποιου, σε Ξεν. **3.** δέχομαι την παρουσία κάποιου, σε Πλάτ. **4.** δέχομαι με επιδοκίμασία, επιδοκιμάζω, εγκρίνω, παραδέχομαι, αποδέχομαι με ευχαρίστηση, σε Θουκ. κ.λπ.· *οὐκ ἀποδέχομαι*, αποδοκιμάζω, απορρίπτω, σε Ηρόδ.· το πρόσωπο από το οποίο κάποιος δέχεται κάτι τίθεται σε γεν.·

ἀποδέχομαί τί τινος, σε Θουκ. κ.λπ.· όταν όμως η αιτ. παραλείπεται, η γενική προσ. συνάπτεται απευθείας στο ρήμα, με την προσθήκη μιας μτχ.·

ἀποδέχομαί τινοςλέγοντος, παραδέχομαι τα λεγόμενά του, σε Πλάτ.· *απόλ.*, παραδέχομαι μια ρήση, μένω ικανοποιημένος, σε Δημ. **6.** εκλαμβάνω, εννοώ κάτι με συγκεκριμένο τρόπο, με επίρρ., σε Ξεν.· *ὕποπτως ἀποδέχομαί τι*, σε Θουκ.· *δυσχερῶς*, σε Πλάτ. **II.** λαμβάνω πίσω, ανακτώ, επανακτώ, σε Ηρόδ., Θουκ.

ἀπο-δέω, μέλ. *-δήσω*, δένω σφιχτά, σε Πλάτ.

ἀπο-δέω, μέλ. *-δεήσω*, έχω έλλειψη, υπολείπομαι, είμαι λιγότερος· *τριακοσίων ἀποδέοντα μύρια*, δέκα χιλιάδες παρά (που τους λείπουν) τριακόσιοι, σε Θουκ.· είμαι υποδεέστερος, κατώτερος από, *τινός*, σε Λουκ.

ἀπο-δημέω, Δωρ. **-δᾶμέω**, μέλ. *-ήσω (ἀπόδημος)*· **1.** είμαι μακριά από το δήμο, το σπίτι, την πατρίδα μου, βρίσκομαι στα ξένα, ταξιδεύω, σε Ηρόδ., Αττ. **2.** αναχωρώ προς την αλλοδαπή· *ἀποδημέω παράτινα*, επισκέπτομαι κάποιον, σε Ηρόδ.· *ἀποδημέω ές Αἴγιναν κατά τι*, αναχωρώ για την Αίγινα προκειμένου να φέρω κάτι, στον ίδ.

ἀποδημητής, -οῦ, ό, αυτός που ζει ή ταξιδεύει στα ξένα, σε Θουκ.

ἀποδημητικός, -ή, -όν, αυτός που αρέσκεται στο να ταξιδεύει· *παράστασις ἀποδημητική*, εξορία στα ξένα, δηλ. εξοστρακισμός, σε Αριστ.

ἀποδημία, Ιων. **-ίη, ή**, το να βρίσκεται κάποιος μακριά από το σπίτι, την πατρίδα του, το να ταξιδεύει κάποιος ή το να βρίσκεται στα ξένα, σε Ηρόδ., Αττ.· *περιτῆς ἀποδημίας τῆς ἐκεῖ*, για τη ζωή μου στην ξένη εκείνη χώρα, δηλ. πέρα από τον τάφο, σε Πλάτ.

ἀπό-δημος, Δωρ. **-δᾶμος, -ον**, αυτός που βρίσκεται μακριά από την πατρίδα του, από το σπίτι του, αυτός που ζει ή ταξιδεύει στα ξένα, σε Πίνδ., Πλούτ.

ἀπο-διαιτάω, μέλ. *-ήσω*, αποφασίζω υπέρ του ενός σε περίπτωση διαιτησίας, τον αθρώνω, αντίθ. προς το *καταδιαιτάω*, (αποφασίζω εναντίον του, εκδίδω καταδικαστική απόφαση), σε Δημ.

ἀπο-διατρίβω[ι], μέλ. *-ψω*, κατατρίβω, φθείρω εντελώς, κατασπαταλώ, σε Αισχίν.

ἀπο-διδράσκω, Ιων. **-διδρήσκω**, μέλ. *-δράσομαι*, Ιων. *-δρήσομαι*· αόρ. β΄ *ἀπέδραν*, Ιων. *-έδρην*, προστ. *ἀπόδραθι*, απαρ. *ἀποδρᾶναι*, Ιων. *-δρῆναι*, μτχ.

ἀποδράς· **1.** πραγματοποιώ απόδραση, ξεφεύγω, διαφεύγω, «το σκάω», ιδίως κρυφά, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ.· λέγεται για δραπετές δούλους, σε Ξεν.· λέγεται για στρατιώτες, λιποτακτώ, στον ίδ.· **2.** με αιτ., αποφεύγω, γλιτώνω, σε Ηρόδ., Θουκ.

ἀπο-δίδωμι[ι], μέλ. *-δώσω*· **I. 1.** παραδίδω ή δίνω πίσω, επαναφέρω, επιστρέφω, *τί τινι*, σε Όμηρ., Αττ.· ιδίως ανταποδίδω το οφειλόμενο, ξεπληρώνω, όπως υπακοή, χρέη, ποινές, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἀποδίδωμί τινι λώβην*, του ανταποδίδω την προσβολή του, δηλ. επιβάλλω αντίποινα γι' αυτήν, στο

ιδ. · *ἀποδίδωμι ἀμοιβήν τινι*, σε Θέογν. κ.λπ. **2.** ανταποδίδω, επιστρέφω, παραχωρώ, παράγω, λέγεται για καλλιεργούμενες εκτάσεις γης, *ἐπὶ δικόσια ἀποδοῦναι* (ενν. καρπὸν), αποδίδει καρπὸ κατά διακόσιες φορές περισσότερο, σε Ηρόδ. **3.** με *ἀπαρ.*, επιτρέπω, αφήνω, ανέχομαι κάποιον να κάνει κάτι, *ἀποδίδωμι τισὶ αὐτονομεῖσθαι*, σε Θουκ. κ.λπ. · ομοίως στην Παθ., *ὁ λόγος ἀπεδόθη αὐτοῖς*, τους παραχωρήθηκε το δικαίωμα να μιλήσουν, σε Αισχίν. **4.** καθιστώ, κάνω κάποιον ή κάτι να αποκτήσει μια συγκεκριμένη ιδιότητα, *ἀποδίδωμι τὴν τέρψιν βεβαιότεραν*, σε Ισοκρ. **5.** παραδίδω, παραχωρώ, χαρίζω (πιθ. και πωλώ) ως δούλο, σε Ευρ. · *ἀποδίδωμι ἐπιστολήν*, παραδίδω μια επιστολή, σε Θουκ. **6.** *λόγον ἀποδίδωμι*, δίδω, παραδίδω λογαριασμό, Λατ. *rationes referre*, σε Δημ. · αφηγούμαι, εξιστορώ κάτι, σε Ευρ. **7.** *ἀποδίδωμι ὄρκον*, βλ. **ὄρκος**. **Π.** *αμτβ.*, αυξάνομαι, παραπλήσιο του *ἐπιδίδωμι* **ΠΙ** · *ἦν ἡ χώρα ἐπιδιδοῖ ἐς ὕψος καὶ ἀποδιδοῖ ἐς αὐξήσιν*, σε Ηρόδ. · εκτός εάν η φράση αυτή σημαίνει το αντίθετο · εάν η καλλιεργήσιμη γη αυξηθεί σε μήκος και πλάτος και παρουσιάσει ωστόσο μείωση παραγωγικότητας, καρποφορίας. **ΠΙΙ.** Μέσ., *παραδίδω κάτι με τη θέλησή μου*, πωλώ, σε Ηρόδ., Αττ. · *ἀποδίδωμι τι ἐς Ἑλλάδα*, φέρνω κάτι στην Ελλάδα και εκεί το πωλώ, σε Ηρόδ. · *ἀποδίδωμι τοῦ εὐρίσκοντος*, πωλώ κάτι στην αξία του, το κοστολογώ στην τιμή που μπορεί να «πιάσει» στην αγορά, σε Αισχίν. · στην Αθήνα, ενοικιάζω, εκμισθώνω, μισθώνω τους δημοσίους φόρους, σε Δημ.

ἀπο-δῖκεῖν, *ἀπαρ.* του *ἀπ-έδικον*, *ἀορ.* β' χωρίς ενεστ. σε χρήση, πετώ, στα σκουπίδια, απορρίπτω, σε Αισχύλ., Ευρ.

ἀπο-δῖκέω (**δίκη**), *υπερασπίζομαι τον εαυτό μου ενώπιον του δικαστηρίου*, σε Ξεν.

ἀπο-δινέω, μέλ. *-ήσω*, αλωνίζω σιτηρά (βλ. **δῖνος** **ΠΙ**), σε Ηρόδ.

ἀπο-δίομαι, *αποθ.*, αποδιώκω, μόνον σε ενεστ., σε Ομήρ. **Ιλ.**

ἀπο-διοπομπέομαι, μέλ. *-ήσομαι*, *αποθ.* (*ἀπό, Διός, πομπή*), αποτρέπω επαπειλούμενες συμφορές μέσω εξιλαστηρίων προσφορών στον Δία, εξορκίζω, σε Πλάτ.

ἀπο-διορίζω, Αττ. μέλ. *-ιῶ*, προσδιορίζω, οριοθετώ κάτι χωρίζοντάς το σε τμήματα, διαχωρίζω, σε Κ.Δ.

ἀπο-διώκω, μέλ. *-διώζομαι*, διώχνω, καταδιώκω, σε Θουκ. · *οὐκ ἀποδιώξει σαυτόν*; δηλ. σήκω και φύγε, ξεκουμπίσου, σε Αριστοφ.

ἀπο-δοκεῖ, *απρόσ.* (*δοκέω*), θεωρείται καλό να μην κάνει κάποιος κάτι, με *ἀπαρ.*, *ἀπέδοξε σφι πράττειν ἢ μὴ πράττειν*, σε Ηρόδ., Ξεν. · μερικές φορές το *ἀπαρ.* παραλείπεται, *ὡς σφι ἀπέδοξε*, όταν αποφάσισαν να μην (προχωρήσουν περαιτέρω), σε Ηρόδ.

ἀπο-δοκιμάζω, μέλ. *-άσω*, απορρίπτω κατόπιν εξέτασης ή δοκιμασίας · απορρίπτω υπονήφιο λόγω έλλειψης των αναγκαίων προσόντων, σε Ηρόδ., Αττ. · γενικά, απορρίπτω κάτι ως ανάξιο λόγου ή ως ακατάλληλο, σε Πλάτ., Ξεν.

ἀποδοκιμαστέον, ρημ. *επιθ.* του *ἀποδοκιμάζω* · **Ι.** αυτό που πρέπει κάποιος να αποδοκιμάζει, σε Ξεν. **Π.** *-έος, -έα, -έον*, αυτός τον οποίο πρέπει κάποιος να αποδοκιμάσει, σε Αριστ., Λουκ.

ἀποδοκιμάω, = *ἀποδοκιμάζω*, απορρίπτω, κρίνω κάποιον ή κάτι ακατάλληλο, σε Ηρόδ.

ἄπ-οδος, ἦ, **Ιων.** αντί *ἄφ-οδος*.